

Vårdval primärvård, uppföljning januari-december 2020

Dnr 00724-2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. godkänna uppföljningsrapporten för Vårdval primärvård januari-december 2020.
2. uppdra till regiondirektören att vidta åtgärder så att hälsocentralernas resultat förbättras för framför allt hälsosamtal, tillgänglighet samt läkemedelsgenomgång.

Yttrande till beslutsförslaget

Styrelsen noterar att pandemin påverkat verksamheten vid länets hälsocentraler negativt. Flera resultat är sämre än föregående år. Det preventiva hälsoarbetet är av största vikt för att undvika framtida vårdbehov trots det har hälsosamtalen till 40-, 50- och 60-åringar minskat. Glädjande är att Gällivare, Pajala, Arvidsjaur, Cederkliniken samt Piteå hälsocentral har nått målet i samtliga åldersgrupper. Tillgängligheten har försämrats och variationen mellan hälsocentralernas tillgänglighet är stor. Resultaten för läkemedelsgenomgång är lägre än förra året och långt från målet. Hälsocentraler som inte når målen måste göra åtgärder för att förbättra resultaten. Regionstyrelsen noterar att divisionsledningen har påbörjat det arbetet. Arbetet vid filialer och servicepunkter har försvårats av pandemin men börjar nu vara igång över hela länet vilket är positivt.

Sammanfattning

Covid-19 pandemin har haft stor påverkan på hälsocentralernas arbete vilket framgår av resultaten för 2020. Även om det skett en ökning av distanskontakter har direktiven att ha så få fysiska kontakter som möjligt inverkat på möjligheten att utföra viss vård och rehabilitering. Tidigt under pandemin beslutades om tillfälliga rutiner för prioritering av verksamheterna Barn och mödrahälsovård eftersom medarbetare inom mödra- och barnhälsovård behövdes på andra ställen. De förebyggande insatserna prioriterades ner vilket framgår av resultaten för perioden. Regionens krisledningsgrupp tog under november även fram medicinska inriktningsbeslut med prioriteringar av arbetsuppgifter inom primärvården.

Det hälsofrämjande arbetet har i mer eller mindre omfattning prioriterats ner på grund av omställning till andra arbetsuppgifter och resursbrist. Resurser har lagts på provtagning och för ett antal hälsocentraler har personal lånats ut till sjukhusens covidvård. Sjukskrivningar och frånvaro på grund av misstanke om covid-19 har påverkat bemanningen negativt. Sammantaget har pandemin haft stor inverkan på länets hälsocentraler och deras förmåga att uppfylla primärvårdsuppdraget. Av de indikatorer som är jämförbara med

2019 har åtta indikatorer sämre resultat och bara tre indikatorer förbättrade resultat.

Ärendet

I Norrbotten finns 28 hälsocentraler, av dessa drivs 24 i egen regi. Norrbottens hälsosamtal har genomförts till ca 15 procent av målgruppen, de som fyllt 40, 50 eller 60 år under 2020. Det är en lägre andel jämfört med 2019, endast åtta hälsocentraler uppnådde målet på 30 procent. Gällivare, Pajala, Arvidsjaur, Cederkliniken samt Piteå hälsocentral har nått målet i samtliga åldersgrupper.

Tokbaksavvänjningarna har minskat kraftigt, det är 239 genomförda jämfört med 656 stycken under 2019. Antalet förskrivningar av fysisk aktivitet på recept, FaR, är färre jämfört med samma period 2019. Även antalet FaR-uppföljningar är färre än året före.

Målet att 80 procent av de som är inskrivna inom mödrahälsovård får ett tidigt separat hälsosamtal uppfylls nästan. Snittresultat för länet är 79 procent, vilket är lägre jämfört med samma period förra året (83 procent). Det är nio hälsocentraler som inte klarar målet.

Länssnittet för hembesök hos familjer med ett nyfött barn är 78 procent vilket är en ökning jämfört med samma period föregående år (76 procent). Målet, som är 70 procent, nås av 20 hälsocentraler.

Depressionsscreening av nyförlösta har ett länssnitt för 2020 på 84 procent vilket är jämförbart med 2019. Målet är 90 procent och sju hälsocentraler når det.

Den genomsnittliga telefontillgängligheten per månad varierar mellan 75-93 procent under årets månader. Totalt för året är den genomsnittliga telefontillgängligheten 83,4 procent vilket är lägre jämfört med 2019 (87,2 procent). Länssnittet för medicinsk bedömning inom tre dagar är 93 procent totalt för året vilket är en ökning jämfört med förra året (91 procent), ingen skillnad mellan könen.

Totalt har 74 552 vårdkontakter på distans genomförts i primärvården under 2020. Ökningen under året kan tillskrivas det extraordinära läget med covid-19 pandemin som inneburit ett större behov av kontakt på distans. Kontakterna via video/webb har ökat men fortfarande är det 97 procent av vårdkontakterna på distans som sker via telefon eller brev. Av de som haft vårdkontakt på distans är 62 procent kvinnor och 38 procent män.

Under januari-november 2020 har 25 092 utomlänsvårdkontakter tagits via Internet. Dubbelt så många digitala utomlänsvårdkontakter gjordes av kvinnor jämfört med män.

Tolv av länets hälsocentraler når målet att 70 procent av patientgruppen med risk att utveckla hjärt- kärlsjukdom ska ha fått frågor om sina levnadsvanor.

Totalt i länet har 67 procent av riskgruppen tillfrågats om levnadsvanorna, vilket är i nivå med samma period förra året (68 procent). Inom riskgruppen är det vanligare att män (68 procent) än kvinnor (63 procent) får samtal om levnadsvanor.

För patientgruppen med risk för att utveckla psykisk ohälsa är målet att 60 procent av riskgruppen ska ha fått frågor om sina levnadsvanor, detta uppnås av sex hälsocentraler. Totalt i länet har 54 procent av riskgruppen fått frågor om levnadsvanor, det är något bättre jämfört med samma period förra året (53 procent).

Målet för läkemedelsgenomgång är att 50 procent av patienter 75 år eller äldre, med fem eller fler uthämtade läkemedel, har en dokumenterad läkemedelsgenomgång på sin hälsocentral de senaste tolv månaderna bakåt. Det är bara två hälsocentraler i länet, Gällivare och Arjeplog som når målet. Länssnittet är 32 procent vilket är lägre jämfört med föregående år (35 procent) Något fler kvinnor (33 procent) än män (31 procent) har fått en läkemedelsgenomgång senaste året.

Länets hälsocentraler har varit delaktiga i sammanlagt 1485 samordnade individuella planer, SIP, under 2020. Det är färre SIP jämfört med förra årets 1727 planer under samma period. I 72 procent av dessa vårdplaneringar finns en dokumenterad fast vårdkontakt och den enskilda patienten har deltagit i 72 procent av vårdplaneringarna. Resultaten är i nivå med 2019. Resultat för verksamhet vid filialer och servicepunkter redovisas efter första halvåret 2021. Till och med december är det sju filialer och fem servicepunkter som har dokumenterade vårdkontakter på mottagningen.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Arbetet med levnadsvanor riktat mot två riskgrupper sker inte på ett jämställt sätt i regionen. Divisionerna har påbörjat arbetet med åtgärder för att förbättra resultaten och minska skillnaden mellan hur män och kvinnor får ta del av levnadsvanearbetet.

Bilagor:

Vårdval primärvård, uppföljning januari-december 2020

Vårdval primärvård, resultatbilaga januari-december 2020

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschefer Närsjukvård